

نقد مقاله

دکتر عباس امیرجمشیدی*

سردبیر محترم فصلنامه جراحی ایران، با علاقه وافر مقاله « تعیین اندازه‌های دستگاه تناسلی خارجی در مردان جوان و بررسی رابطه آنها با پارامترهای سوماتومتریک دیگر » چاپ شده در شماره تابستان را مطالعه نمودم. بررسی فوق به صورت یک نمونه‌گیری چند مرحله‌ای که به نظر می‌رسد با اعمال اسراتیفیکیشن داوطلبین را گروه گروه مورد بررسی قرار داده‌اند، انجام و یافته‌ها به روش صحیح آنالیز گردیده است. هدف از بررسی فوق در وهله اول به دست دادن یک منحنی قابل قبول برای جامعه ایرانی از نظر ابعاد عضو مورد نظر (مانند منحنی دور سر نوزاد و مثلاً ارتباط آن با قد و وزن نوزاد) و در مرحله دوم استفاده از آن برای رفع نگرانی‌ها و مشکلات زناشویی بوده است؛ که به طور طبیعی هدفی بسیار ملموس و مشکل‌گشا می‌باشد. لیکن به نظر می‌رسد ذکر چند نکته در مورد روش بررسی فوق تا حدی برای تحلیل اعداد و ارقام به دست آمده و ارائه آنها به عنوان منحنی استاندارد لازم باشد:

۱- آیا فکر نمی‌کنید استفاده از روش بررسی داوطلبان برای اندازه‌گیری‌های فوق به طور حتم بررسی را دچار بیاس کنترل شخصی (سلف کنترل) می‌کند. یعنی اگر داوطلبان بدانند که هدف از این مطالعه اندازه‌گیری ابعاد دستگاه تناسلی خارجی ایشان است، به طور خودبخود افرادی که یا خجالتی هستند و یا اصولاً فکر می‌کنند که از این نظر دچار نقص هستند، در این بررسی شرکت نکنند؟ (بنده شخصاً که در این مطالعه شرکت نخواهم کرد).

۲- همانطور که در جدول ۱ و ۲ ملاحظه می‌گردد میانگین و میانه‌ها عموماً بهم بسیار نزدیک می‌باشند؛ که خود نشانه‌ای از آن است که داوطلبین به نوعی افراد متناسب از نظر ساختمان بدنی و یا عبارتی متناسب الاعضا بوده‌اند (اورمچینگ). همین مشاهدات در جدول ۲ نشان می‌دهد تعداد افرادی که در خارج از صدک‌ها محاسبه شده قرار گرفتند درصد چندانی نداشته‌اند.

۳- بحثی که در مقام مقایسه با سایر تحقیق‌ها به عمل آمده بسیار مفصل و آموزنده بوده است، لیکن این بحث صرفاً از نظر اعداد به دست آمده انجام شده و صحبتی از مقایسه اهداف اصلی و اخلاقی نویسنندگان و مقایسه آنها با اهداف محققین گرامی مقاله فوق نشده است.

۴- به طور مثال اگر هدف فقط ارائه این ابعاد و تناسب در گروه انتخاب شده (سلف سلکشن بیاس !!!) است، که البته مناسب است؛ لیکن اگر قرار است که به عده‌ای مشکل‌دار بگوییم که شما از این لحاظ طبیعی هستید، به نظر نمی‌رسد این مطالعه پاسخگوی این معضل باشد.

۵- نکته آخر که محققین محترم نیز به آن اشاره فرموده‌اند عدم وجود تناسب بین ابعاد عضو مورد نظر در دو حالت عادی و نعوظ است که شاید خود یک فاکتور مخدوش‌کننده برای نتیجه‌گیری‌های فوق باشد.

۶- شاید اگر بررسی فوق را بدون نیاز به کسب رضایت‌نامه و مثلاً به عنوان یک معاینه بالینی توسط دانشجویان آموزش دیده از بیماران بستری شده در بخش‌های مختلف چند بیمارستان بزرگ در سطح شهر و سپس اضافه نمودن تعداد نمونه‌ها با معاینه سلامت تمام مراجعین مرد برای استخدام به عنوان کارگر ساده را که معمولاً بین ۲۰ تا ۴۰ سال هستند (که تا حد زیادی بیاس مربوط به سن، مانند سربازخانه‌ها و یا داوطلبان استخدام در ادارات دولتی را نداشته باشد)، انجام دهید، مشکل فوق تا حدی آن هم نه به طور کامل برطرف گردد. به هر حال به نظر می‌رسد برای تعمیم دادن منحنی به دست آمده نیاز به حجم نمونه بسیار زیاد و پیشگیری از مچینگ بیش از حد می‌باشد.

نویسنده پاسخگو: دکتر عباس امیرجمشیدی

تلفن: ۷۷۶۰۱۰۰۱-۸

Email: abamirjamshidi@Yahoo.com

* استاد گروه جراحی مغز و اعصاب، دانشگاه علوم پزشکی تهران، بیمارستان آراد، بخش جراحی مغز و اعصاب

تاریخ وصول: ۱۳۸۵/۰۹/۲۸

تاریخ پذیرش: ۱۳۸۵/۱۰/۲۶

پاسخ نویسندگان

دکتر داراب مهربان، دکتر غلامحسین نادری، دکتر سیدعلی تحویلدار،

دکتر مسعود صالحی، دکتر مهدی امیرچقماقی

سردبیر محترم فصلنامه جراحی ایران، نقد نگاشته شده بر مقاله «تعیین اندازه‌های دستگاه تناسلی خارجی در مردان جوان و بررسی رابطه آنها با پارامترهای سوماتومتریک دیگر» مورد بررسی و مطالعه نگارندگان مقاله قرار گرفت. با تشکر از حسن نیت ناقد محترم، در این نوشتار تلاش شده است با ارایه پاسخ‌های مناسب و درخور، تا حدودی از نگرانی‌ها و شبهات وارد شده کاسته شود.

۱- روش نمونه‌گیری مورد استفاده در این مطالعه به صورت خوشه‌ای چند مرحله‌ای (Multistage Cluster Sampling) بوده است که در آن خوشه‌های اولیه مناطق شهری، خوشه‌های ثانویه درمانگاه‌های دارای کلینیک ارولوژی و واحدهای نمونه‌گیری مردان سالم ۲۰ تا ۴۰ ساله بوده‌اند. بنابراین هیچ گونه طبقه‌بندی (Stratification) در مطالعه حاضر انجام نشده است. بدیهی است الگوی نمونه‌گیری خوشه‌ای به طور کامل با نمونه‌گیری طبقه‌بندی متفاوت بوده و در این مطالعه لزومی به استفاده از طبقات مختلف نمونه وجود نداشته است.

۲- همان گونه که ناقد محترم اشاره نموده‌اند، هدف از نگارش این مقاله تعیین حدود طبیعی اندازه دستگاه تناسلی در مردان جوان (۲۰-۴۰ سال) و سالم ایرانی بوده است. بنابراین منحنی به دست آمده نشان دهنده حدود طبیعی اندازه‌های یک جامعه سالم است. همان گونه که در بخش مواد و روش‌های مقاله نگاشته شده، از معیارهای ورود به مطالعه کامل بودن تظاهرات جنسی ثانویه و داشتن عملکرد جنسی یعنی نعوذ و انزال طبیعی در داوطلبین بوده است. پس حضور داوطلبین سالم در این مطالعه هیچ گونه اریبی (بایاس) را متوجه یافته‌ها و هدف مطالعه نمی‌نماید. به علاوه در این مطالعه از روش خوشه‌ای چند مرحله‌ای استفاده شده است و تنها تعداد انگشت شماری از افرادی که در نمونه قرار گرفته‌اند، پس از تشریح اهداف مطالعه حاضر به همکاری نشده‌اند. بدیهی است، با توجه به نمونه بزرگ (۱۵۰۰ نفر)، این تعداد اندک (حتی با فرض این که این افراد به دلیل مشکلات دستگاه تناسلی حاضر به همکاری نشده‌اند) تأثیر ناچیزی در مقادیر گزارش شده خواهند داشت.

۳- ناقد محترم به مواردی از جور کردن و جور کردن بیش از حد (Matching & Overmatching) اشاره نموده‌اند. این ایراد بر مقاله نگاشته شده وارد نیست، چرا که در جایی از مقاله بحثی از جور کردن نشده است. همان گونه که خوانندگان محترم مجله بر آن آگاهی دارند، جور کردن تنها در مطالعاتی کاربرد دارد که در آنها گروه شاهد (کنترل) وجود داشته و یا از دو یا چند گروه تشکیل شده‌اند. این مطالعات عموماً به صورت گذشته‌نگر (مورد-شاهد) و یا آینده‌نگر (کوهورت و کارآزمایی بالینی) انجام می‌شوند. از آن جایی که مطالعه حاضر از نوع مقطعی توصیفی - تحلیلی بوده است، اصولاً در آن جور کردن (Matching) بی‌معنی بوده و در نتیجه جور کردن بیش از حد (Overmatching) نیز جایگاهی در آن نخواهد داشت.

۴- نویسندگان مقاله حاضر منظور ناقد محترم را از نزدیک بودن مقادیر میانگین و میانه درک نکرده‌اند. اگر منظور ایشان این بوده است که افرادی همگن (با اندازه‌های تناسلی نزدیک به هم) در این مطالعه شرکت کرده‌اند، بهترین پاسخ برای رفع این ابهام در نظر گرفتن مقادیر نسبتاً بزرگ انحراف معیار اندازه‌های گزارش شده است نه مقادیر میانگین و میانه.

۵- خوانندگان محترم آگاه به مبانی اولیه علم آمار، بی‌شک با مفاهیم چندک‌ها (شامل صدک‌ها، دهک‌ها و چارک‌ها) آشنایی دارند. به عنوان مثال زمانی که صحبت از صدک ۹۷/۵ است، منظور این است که از هر ۱۰۰۰ فرد نمونه، تنها ۲۵ نفر اندازه‌هایی بیش از این صدک داشته‌اند. بنابراین گفته‌ناقد محترم مبنی بر اندک بودن تعداد افراد خارج از این صدک‌ها از نظر آماری نامفهوم است.

۶- همان‌گونه که پیشتر بیان شد، هدف اصلی این مطالعه ارایه یک حدود طبیعی برای اندازه‌های آلت تناسلی در جامعه مردان سالم در سنین ۲۰ تا ۴۰ سال است و قرار است با توجه به این حدود طبیعی به افرادی که خارج از حدود طبیعی ارایه شده هستند هشدار داده شود. نه این که بنا بر گفته‌ناقد محترم به عده‌ای مشکل‌دار بگوییم از این لحاظ طبیعی هستند.

۷- با به توجه مبانی اخلاقی پذیرفته شده در جامعه ایران، اندازه‌گیری آلت در حالت نعوظ امکان‌پذیر نبوده و بنابراین این مساله به عنوان هدف مطالعه در نظر گرفته نشده است، هرچند در بسیاری از مقالات خارجی این اندازه‌ها نیز ارائه می‌شوند. از سوی دیگر در برخی از مقالات خارجی مدل‌های رگرسیونی ارائه شده‌اند که به کمک آن‌ها می‌توان اندازه‌های آلت در حالت نعوظ را با توجه به اندازه‌های عادی پیش‌بینی کرد.

Archive of SID